

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

TONGEREN, DEN 4 MEI.

M. Delcour, minister van binnenlandsche zaken, heeft de volgende circulaire gezonden aan de gouverneurs der provinciën :

« Brussel, 26 april.

» *Mijnheer de Gouverneur,*

» Het land zal geroepen worden om uitspraak te doen over het bekeer zijner lasthebbers, en dit in de drie graden van kiezing, door onze politieke inrichting daargesteld.

» Het is noodig, in het belang van het land gelijk in het belang der provinciën en der gemeente, dat de kiezers hunne denkwijze met eene volledige vrijheid doen kennen.

» Doordrongen van dit denkbeeld, zal het gouvernement zich onthouden, rechtstreeks of onrechtstreeks, op de verklaring van den nationaal wil te drukken.

» Het kent aan alle ambtenaars kiezers het recht toe deel te nemen door hunne stemmig, als burgers en volgens de ingeving van hun geweten, aan de keus der vertegenwoordigers des lands, der provincie en der gemeente; maar het kan niet aannemen dat zij, met een kiezingsdoel, misbruik maken van het gezag, hetwelk zij hebben of van den invloed die hun door dit gezag gegeven wordt.

» De ambtenaars, die aan niemand rekenschap verschuldigd zijn over de wijze hoe zij stemmen, zijn ook verplicht, buiten de stemming, eene volledige onzijdigheid in het oog te houden; zij moeten zorgvuldig vermijden deel te nemen aan de dikwijls levendige en driftige worstelingen, die gewoonlijk de kiezingen voorafgaan.

» Gij zult er op waken, Mijnheer de gouverneur, dat van deze gedragslijn niet afgeweken worde.

» Alsdan zullen te gelijktijd, de oeprechtheid van het beroep op het land en de waardigheid van de agenten der uitvoerende macht, verzekerd worden.

» Het is ook noodig, Mijnheer de gouverneur, dat de kiezers verzekerd zijn dat hunne vrijheid niet zal worden gekrenkt, noch gedurende de werking der kieskollegies, noch na de proklamatie der kiezing.

» Er zullen dus maatregelen genomen worden, opdat iedere daad van geweld of vreesaanjaging onmiddellijk kan worden onderdrukt.

» Dit zijn, Mijnheer de gouverneur, de aanbevelingen welke het gouvernement verlangt, door de verschillende overheden, in 't oog gehouden te worden.

» Geliefde deze ter kennis te brengen van MM. de arrondissement-kommissarissen uwer provincie, en deze laatste te verzoeken zich volgens de voorgaande instructiën te gedragen.

» Gij zult mij ook wel willen bericht geven, over de ontvangst van de tegenwoordige circulaire.

» Aanvaard, Mijnheer de gouverneur, de ver-

zekering mijner bijzondere hoogachting.

De minister van binnenlandsche zaken,
DELICOUR.

Deze instructiën zijn klaar en duidelijk : in plaats van te handelen zoals de liberale kabinetten, namelijk van de ambtenaars kiesdravers te maken, wil het tegenwoordig kabinet, dat de ambtenaars niet den minsten invloed op de kiezers uitoefenen, terwijl zij van hunne kant hunne algeheele vrijheid behouden, indien zij kiezer zijn. Mochten sommige ambtenaars die instructiën miskennen, dan zullen zij het aan zich zelf te wijten hebben, wanneer het gouvernement, ten hunnen opzichte, strenge maatregelen neemt.

Ook de instructiën opzichtsens de kiezing en na de kiezing zijn belangrijk. Onze tegenpartij heeft de gewoonte aangenomen tot geweld over te slaan; de voorgaande kiezingen hebben dit meer dan genoeg bewezen. Het is aan de overheden opgelegd te zorgen, dat de vrijheid der kiezingen, noch gedurende, noch nadien eenigzins gekrenkt worde. Onder alle opzichten, en aan alle partijen die de ware uitdrukking des lands in de kiezingen willen, moet deze circulaire welkom zijn.

Het liberalisme en de aanstaande kiezingen.

Het liberalisme, dat beweert het land te beheerschen, gaat overal om zeep, in de provinciën, steden en dorpen; zijne opleiders en zijne tolken komen overeen gelijk katten en honden en moeten vergeleken worden aan twee doggen, die elkander een been betwisten en zich om het meest bijten en verscheuren. In de hoofdstad gaat het allerslechtst met de liberalen; zij kunnen in hunne gazetten geen pennestrijd noch over principes, noch over hervormingen aanvangen, zonder zich van wederzijds, verlagende scheldwoorden naar het hoofd te smijten, en wanneer er spraak is van, in het belang van het liberalisme, middels tot overeenkomst te beramen, wordt de twist groter dan ooit. Het liberalismegelijkzweel aan sommige huisgezinnen, die eertijd in weelde en overvloed leefden, en door de onachtzaamheden en verkwestingen van hunne opperhoofden, op het punt zijn van in de grootste ellende gedempeld te worden, waardoor er dagelijks huiskrakeelen, ruzie en verwijtingen, vloeken en tienden ontstaan; en zoo het fransche spreekwoord eens te meer op eene treffende wijze bevestigt: « *ou la pauvreté entre par la porte, l'amour s'en va par la fenêtre...* » dat wil in plat vlaamsch zeggen: *Waar de armoede langs de deur inkomt,*

— Maar hij is toch zulk een voortreffelijk kunstenaar, merkte Aurelia op schuchteren toon aan, en mijn portret...

— Gaat veel te langzaam vooruit, viel hare moeder haar in de rede. Het schijnt mij toe, dat mijnheer Ernst met voordacht de voltooiing verschuift. Aurelia, ik waarschuw u! Laat uw Duitsch hart zich hoeden voor dien man, want nooit, dat zweer ik u, wordt die Duitsche droomer, die ellendige zweeper mijn schoonzoon, nooit?

— Stil, moeder, zeide Aurelia, zacht en haastig, stil, daar komt de heer Ernst!

Inderdaad vertoonde zich juist op dat oogenblik in de laan, welke naar de tuinkamer geleide de gestalte van een schoon, slank, jong meesche, die met vluggen tred het salon naderde. Achter hem aan kwam een in rijke livree gekleede bediende, die een onvoltooid portret en eenige schildergeredschappen droeg.

De ogen der beide vrouwen vestigden zich op den jongen man: beiden erkenden in stilte dat hij een edel, bevallig voorkomen had, maar terwijl bij de vernieuwde overtuiging dier waarheid het gelaat van Aurelia ophelderde, werd dat van hare moeder betrokken. « Ik zal haar in het oog houden, dacht zij, » ik zal hem en haar gadeslaan, want er is iets, dat zij voor mij verbergt.

— Mag ik binnen komen, dames? vroeg de jonge man met eene heldere stem, terwijl hij voor de deur eene diepe buiging maakte.

— Gij moogt binnen komen, want mijn echtgenoot heeft u daartoe de vergunning gegeven, zeide Mevrouw van Werbern koel.

— Gij moogt binnen komen, zeide Aurelia met een vriendelijk lachje, want wij verheugen ons over uw bezoek.

De schilder dankte het meisje met een eerbiedige buiging.

de liefde gaat langs de vensters uit. En gelijk de Vlamingen ook zeggen: *Platte beuzen maken dunne zinnen.*

Les van eenen medebroeder.

Sommige liberale gazetten eerbiedigen niets meer. Hunne onbeschoftheid kent geen palen. De heiligste zaken zijn blootgesteld aan hare vergiftige lastertaal. Noch het geheim, noch de heiligheid van de biecht, worden gespaard. Men spaart noch bedrog, noch valsheid, noch leugentaal, noch overdrevenheid, aangezien men rekent op de stilzwijgendheid van den biechtvader. Dit gedrag wordt van allen onpartijdigen menschaanzien als zoo dwaas en uitzinnig, als plichtig en verradelijk. Ja, onder de liberale gazetten ontmoet dezelve ongegründheid afkeuring. De *Indépendance* drukte zich over eenige dagen uit in dezer voegen:

« Sommige liberale gazetten verbitteren » zich over hetgene er gebeurt in den biecht » stoel. Ik blijf koel. Indien men wil te biech » ten gaan, moet men zich onderwerpen aan » den biechtvader. Hij is meester in den » biechtstoel. De biechtvader heeft aan nie- » mand over zijn gelrag rekening te geven. » Eene van de twee zaken. Of wel gij erkent » het gezag van den biechtvader, en alsdan » moet gij u maar onderwerpen, of wel gij » erkent hetzelfde niet. In dat geval moet gij » u ter biechte niet begeven. »

Zeldzaam vinden wij zulk eene onpartijdige oordeeling in de liberale gazetten. Daarom heb ik ze willen mededeelen aan mijne lezers. De kracht der gezonde reden is zoo groot dat zij somwijlen rechtzinnigheid ontrukkt zelfs aan de vijanden van de waarheid.

Tongeren, den 3 mei 1872.

Mijnheer de Postrijder.

Menigen keer reeds hebt gij de burgers van Tongeren op hunne hoede gezet tegen de pogingen der valsehe liberalerij, die hier gelijk overal den kop omhoog steekt en de brave lieden van den weg der godsdienst en der politieke eerlijkheid zoekt af te leiden. Gij hebt aan de Tongerenaren getoond waar de liberalen ons willen naar toe brengen en welke toekomst zij aan ons land voorbereiden.

Tusschen die goede brave burgers der oude en katholieke stad Tongeren, zijn er zeker wel weinig die eene hand zouden willen bijsteken om kerk en godsdienst te bevechten, om het godsdienstig onderwijs uit onze stads scholen te verbannen, of om onzen kerkhof

— En gij geeft mij de vergunning om te schilderen, niet waar? vroeg hij, ik mag u immers nog wel eens lastig vallen?

— Lastig vallen? herhaalde zij, verwijtend. De plicht der liefde is nooit een last, en gij weet dat mijn portret voor mijn dierbaren vader bestemd is.

— Maar mij dunkt, dat men zijn verlangen nog al tamelijk op de proef stelt, riep hare moeder. Men laat hem op het portret lang wachten.

— Genadige vrouw, ik zal mij haasten, zeide de schilder onderdanig. Als mevrouw het goedvindt zullen wij maar terstond beginnen.

En hij plaatst den ezel, welken de bediende intusschen opgezet had, met het portret tegenover den leunstoel, waarna Aurelia zat. Het meisje nam met een aanvallig lachje haar boek weder op: Mevrouw van Werbern scheen met haar borduurwerk druk bezig.

Er volgde eene poos. De schilder scheen zijne gedachten geheel en al op het beeld gevestigd te hebben, en wanneer zijne blikken nu en dan zich op het meisje richtten, scheen dit met geen andere bedoeling te geschieden, dan om het origineel van zijn portret in oogenschouw te nemen.

— Het hoofd een weinig meer naar mij toewenden, als het u belieft, zeide hij nu met volkomen ernst. Zoo is het goed! Glimlach nu eens even.

En Aurelia glimlachte werkelijk, en haar schitterend oog vestigde zich op den schilder.

Mevrouw van Werbern, ofschoon druk aan het borduren, vond nogtans tijd om op te merken. « Zij willen mij beet hebben, » dat zij. « Ik ben er zeker van, dat zij iets voor mij verbergen. Aurelia, anders zoo schuchter en verlegen, ziet hem met tintelende oogen aan, hij vinst tegenover haar de meeste kalme overschilligheid. Ik ben toch nieuwsgierig om te weten, hoe zij beiden het wel zouden aanleggen, als ik er niet bij was.

door liberale en godloochenende baldadigheden te laten ontheiligen.

Maar ongelukkig, er zijn veel brave menschen die zich in tijd van kiezing laten in het pak steken en die zich laten opdraaien dat Onze Lieve Heer op eenen kersenboom woont.

Aan deze goede en eenvoudige burgers moet gij eens doen verstaan dat zij in tijd van kiezing nooit geenen liberaal moeten gelooven. Die brave medeburgers weten heel goed dat de liberalen de vijanden zijn van al wat aan godsdienst raakt, maar zij laten zich wijs maken dat de liberalen van Tongeren nooit iets zullen ondernemen tegen de wettelijke belangen der kerk.

Ah! gij meent dat, goede kiezer? Wil ik u eens zeggen waarom onze liberalen tot heden het godsdienstig onderwijs niet in onze scholen vernietigd hebben? Dat is omdat zij nooit de meerderheid in den gemeenteraad gehad hebben. Maar maak hen morgen meester op het stadhuis en dan zal in Tongeren gebeuren wat overal gebeurd is waar de liberalen de overhand gehad hebben. Twijfelt gij er aan? Lees dan de *Vedette* eens. De *Vedette* is de vaandeldrager der tongersche liberalen. Zij spreekt in hunnen naam. De liberalen zijn op alle punten ten akkoord met de *Vedette* en ik heb nog nooit eenen enkelen ontmoet die zich publiek van de *Vedette* heeft willen afscheiden.

Welnu, alle zaterdagen komt de *Vedette* aangevaren met eene volle vracht schandalen tegen kerk en godsdienst. Te beginnen met den Paus, tot den laatsten dorpskapelaan, de heiligste ceremoniën der Kerk zowel als het nederig kleed des kloosterlings, alles wordt bemorst en uitgescholden.

Dan komt de beurt van het godsdienstig onderwijs. De priester, zegt de *Vedette*, moet uit de school gebannen worden, de godsdienst moet er niet worden onderwezen. De gewijde aarde der kerkhoven moet niet alleen dienen tot begrafaarts der geloovigen, de godloochenars moeten er hunne dooden kunnen onderstoppen en in hunne lijkreden moeten zij alles kunnen beschimpen wat een geloovige eerbiedigt.

Ziedaar wat de *Vedette* in name der liberalen predikt van den 1sten januari tot den laatsten december.

Komt er nu eene kiezing op het tapijt, dan is het de beurt der kandidaten om den kiezer aan te spreken. De liberale kandidaat verstaat heel goed dat hij den kiezer op eenen anderen toon moet ondernemen. Hij wacht zich wel van de taal der *Vedette* te spreken en tot den kiezer te zeggen: Man lief, de religie is een versleten voddewerk dat nog juist goed is om

Ja, dat moet ik weten! Ik zal ze bespieden! Ik ga hier vandaan, loop den tuin in, sliep van den anderen kant weder naar hier, en zet mij dan op het kleine bankje naast de geopende deur neder. Ja, dat is goed; ik wil ze eens beluisteren!

Zij legde spoedig haar werk neer en stond op.

— Gaat de genadige vrouw ons verlaten? vroeg de schilder, van zijnen arbeid opziende.

— Waarom gaat gij heen, mama? vroeg ook Aurelia bijna teeder. Blijf toch hier!

« Het is duidelijk, » dacht mevrouw van Werbern, « zij wenscht mij weg te hebben, daarom vraagt zij, of ik blijven wil. » Daarop zeide zij:

— Ik moet weg, de plichten van het huishouden en eenige bezoeken, die ik noodzakelijk moet afleggen, roepen mij. Als ik terug kom, hoop ik dat het portret zijne voltooiing zal genaderd zijn. Vaarwel, mijnheer Ernst. *Adieu ma toute belle.*

Zij knikte Aurelia vriendelijk toe, groette den schilder door even het hoofd te buigen, en verliet de kamer door de deur, die naar het inwendige van het huis voerde.

« Nu zullen wij toch eens zien, » fluisterde zij terwijl zij met haastige schreden den gang ten einde liep. « Ik vertrouw hen geen van beiden. Zij is eene dweepsieke Duitsche, die voor geen verraad terugbeeft, en hij — nu zal ik het wel te weten komen, wat hij is, en welk eene soort van gast mijngemaal ongenodigd bij mij heeft ingekwartierd. Kom, spoedig naar mijnen post! »

Zij sloop nu door het kleine portje in den tuin voorzichtig tusschen het krenpelhout en het huis voortgaande, had zij weldra de kamerdeur bereikt; zij zette zich op het bankje, dat daar nevens stond en luisterde met ingehouden adem naar het gesprek, dat binnen werd gevoerd.

II.

Daar binnen in de kamer was er spoedig genoeg verandering gekomen in het toneel. Nau-

DE SAMENZWERING.

Historische novelle naar het Hoogduitsch.

(Vervolg.)

— Gij zwijgt? zegde mevrouw van Werbern onstuimig. Gij gevoelt dan eindelijk hoe onvoorzzaam, hoe dwaas, hoe bespottelijk het is, om aan zulke dweeperijen toe te geven. Uw vader is generaal in het leger van koning Jérôme, hij strijdt thans aan de zijde der fransche krijgers, onder de adelaars van Frankrijk voor den keizer der Franschen. Denk daaraan, en vergeet het niet, dat ik, uwe moeder, eene fransche vrouw ben, eene onderdane van den keizer!

En nu, voer zij op een eenigzins minder strengen toon voort, laat ons nu over iets anders spreken! Ik moet u zeggen, dat uw schilder, die mijnheer Ernst, mij niet bevalt. Hij neemt altijd den schijn aan van vrolijk te zijn, laat ons steeds een onbewolkt voorhoofd en een opgeruimd gelaat zien, maar ik vertrouw hem niet. Ik heb hem gadeslagen, terwijl hij zich onopgemerkt waande, en ik heb gezien, dat hij dikwijls in diep gepeins verzonken is, en dat hij dan, met een geplooid voorhoofd, allerhande onverstaanbare woorden mompelt. Hij heeft een masker voor het aangezicht, en wees hem, als mijn vermoeden waarheid bevat, als ik geraden heb, wat zich achter dat masker verbergt! Had hij mij niet eenen aanbevelingsbrief van uwen vader gebracht en ware het niet de niddrukkelijke begeerte van uw vader, dat Ernst uw portret zou maken, en met vriendelijke voorkomendheid als gast in ons huis zou worden opgenomen, ja zelfs in den tuin in het paviljoen zijnen intrek zou nemen, ik zou hem nog de deur voor den neus toeluiten, en hem verbieden ooit weder een voet over den drempel te zetten.